NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Læringsstile

Mennesker har individuelle og forskellige læringsstile og præferencer, når de skal lære nyt. Forskere hævder, at vi lærer mere, når vi får mulighed for at arbejde i overensstemmelse med vores læringsstil og præferencer.

Men hvordan finder man ud af, hvilken læringsstil kursisterne har, og hvordan kan man tilrettelægge undervisningen derefter?

Læringsstile er den eller de metoder, vi bruger, når vi skal:

- Koncentrere os om ny og svær information.
- Tage information ind og bearbejde den til viden.
- Lagre den ny viden, justere tidligere viden og bruge den nye viden igen/huske den.

Dunn og Dunn har udviklet en læringsstilsmodel, som kan bruges til at fremvise, hvor kursisten har sine præferencer, når personen skal lære nyt. Den oprindelige læringsstilsmodel af Dunn og Dunn er udviklet til børn, men den er senere blevet revideret og tilpasset til voksne af Dunn og Rundle.

Den voksne læringsstilmodel hedder "Building Excellence" (BE) og er oversat til dansk af Ole Lauridsen. BE-modellen har et konstruktivistisk læringssyn og anskuer læring som noget, der sker i undervisningen, men i lige så høj grad i andre sammenhænge udenfor undervisningen.

Et centralt fokusområde i modellen er at omsætte læringsstilspræferencerne til praksis. Det betyder, at læring om livet med demens ikke kun sker i undervisningen, men også i hverdagen, hvor nye rutiner og færdigheder skal indlæres.

Bevidstheden om egen læringsstilspræferencer kan således både bruges i undervisningen og i hverdagen af både personer med demens og pårørende til at lære at leve livet med demens.

Læringsstilsmodellen beskriver seks kategorier som kan påvirke kursisten læring i positiv og negativ retning. Vigtigt er det dog at understrege, at læringstile ikke kan stå alene og skal ses i samspil med andre didaktiske overvejelser i undervisningen.

Her kan du læse mere om, hvilke andre overvejelser du kan gøre dig, når du skal undervise

BE-modellen beskriver 20 forskellige faktorer, der har betydning for læring. De er fordelt i 5 kategorier, som beskrives kort i det følgende:

Perceptuelle elementer

Auditiv – Visuel – Taktil og/eller kinæstetisk – Auditiv-verbal

Hvilke sansekanaler foretrækker kursisten at anvende, når personen skal optage ny information og lære nyt?

Måske kursisten foretrækker at optage ny viden via høresansen (auditiv) dvs. at få ny viden fortalt som fx historier eller foredrag. Det kan være via synssansen (visuel), som her er opdelt i to faktorer: den billedvisuelle (fotos, billeder, grafik, tegninger m.m.) og den tekstvisuelle (tekster, bøger, manualer m.m.). Det kan også være, at kursisten

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

foretrækker at kombinere lytning med tale (auditiv-verbal) fx ved at tænke højt, tale med sig selv, stille spørgsmål og diskutere. Kursisten kan også foretrække at optage ny information via motorikken, som er opdelt i to faktorer: finmotorikken (taktil), hvor man fx tager noter, tegner kruseduller eller strikker, imens man lærer, og grovmotorikken (kinæstetisk), som involverer hele kroppen, hvor man fx rokker på en stol, går rundt imens man lytter eller indgår i rollespil.

Psykologiske elementer

Reflekterende – Impulsiv – Global - Analytisk

Hvordan bearbejder kursisten ny information, og hvordan reagerer kursisten, når personen skal besvare spørgsmål, tage beslutninger og løse opgaver?

Personen kan foretrække at bearbejde informationen analytisk, dvs. man foretrækker at få informationen leveret i små bidder i en logisk fremstilling, som til sidst giver et helhedsbillede og en forståelse af informationen. Det kan også være, at personen gør mere brug af en global tilgang, hvor man får overblikket og helhedsbilledet først, før man præsenteres for detaljerne. Personen kan reagere forskelligt i undervisningen. Man kan være reflekterende og tilbageholdende, hvor man har brug for tid til at tænke, før man svarer og tager en beslutning, eller man kan have et impulsivt og fremfarende reaktionsmønster, hvor man spontant svarer og tager beslutning.

De fysiologiske elementer

Småspisen – Tid på dagen – Bevægelse

Hvilke kropslige forhold skal tilgodeses for, at kursisten kan koncentrere sig og bevare fokus?

Kursisten kan have behov for at spise og drikke undervejs i undervisningen for at tage energi ind. Derfor kan forplejning på kurset være en god ide. Undervisningstidspunktet kan også have betydning for udbyttet af læringen. Nogle lærer bedst tidligt på dagen, nogle om eftermiddagen og andre om aftenen og natten. For at undgå træthed og uro i kroppen kan nogle have behov for at bevæge sig og rejse sig i undervisningen. For nogle er det tilstrækkeligt at bevæge sig i pauserne.

De miljømæssige elementer

Lyd – Lys – Temperatur – Indretning: arbejdsplads og arbejdsstilling

Hvordan påvirker de miljømæssige forhold i undervisningslokalet kursistens koncentration og fokus?

Personen kan have behov for stilhed eller for lyd, fx musik, for at lære bedst. Nogle lærer bedst i varme rum, imens andre foretrækker kølige rum. Lyset skal helst være skarpt og direkte, når nogle lærer, og andre har det bedst med dæmpet belysning. Indretning af undervisningslokalet, bordopstillingen, stolens konformitet m.m. har også betydning for, hvordan man bedst kan koncentrere sig.

De emotionelle elementer

Motivation – Konformitet – Struktur – Singletasking eller multitasking

Hvad har betydning for, hvordan kursisten kommer i gang med en ny og svær opgave?

Personens motivation kan være påvirket af, at kursisten foretrækker at få feedback fra underviseren, hvor andre ikke ønsker nogen form for indblanding. Nogle har det bedst med det konforme ved at gøre som de andre og følge spillereglerne. Andre har det modsat, hvor de har behov for at diskutere og udfordre emnet for at kunne forholde sig til det. Nogle foretrækker at single taske, dvs. løse en opgave før de går i gang med en ny, og andre foretrækker at multitaske ved at skifte mellem flere opgaver. Kursisten kan foretrække, at der er en tydelig struktur og anvisninger for

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

opgaver der skal løses, fx ved at få opgaver på forhånd, og andre trives ikke med struktur, men har det bedst med at arbejde selvstændigt og uden anvisninger.

De sociale elementer

Alene, par, gruppe? – Autoritet/ekspert – Variation

Hvilke personkonstellationer foretrækker kursisten at arbejde i?

Nogle personer foretrækker at arbejde alene, i par, i små grupper eller i teams. Desuden skal man tage højde for, om den enkelte foretrækker at arbejde under vejledning af en ekspert eller autoritet, fx dig som underviser. Personen kan foretrække, at der er en variation i personkonstellationerne, og andre foretrækker at arbejde efter det samme mønster hele tiden, fx i de samme grupper og på samme siddeplads.

Der er ikke elementer i modellen, som er bedre end andre. Læringsstilene er dynamiske og kan ændre sig over tid under påvirkning af omgivelserne og forskellene i de forskellige læringssituationer.

Du kan læse mere om kompenserende undervisning til mennesker med demens her

Kilder

Lauridsen, O. (2012) Fokus på læring 3.0 – om læringsstile i dagligdagen. Akademisk Forlag.

Senest opdateret: 18. september 2020